

Historyczne i współczesne
stosunki międzynarodowe

Obrazy współczesności

– wybrane zagadnienia
z zakresu polityki społecznej
Tom 2

ELŻBIETA JAŁOWSKA
AGNIESZKA ŻYSZCZYŃSKA-KLIMCZAK
AGNIESZKA ŁAGAN-PYRAK

HISTORYCZNE I WSPÓŁCZESNE STOSUNKI MIĘDZYNARODOWE

TOM II
OBRAZY WSPÓŁCZESNOŚCI
WYBRANE ZAGADNIENIA Z ZAKRESU
POLITYKI SPOŁECZNEJ

2017

© Copyright by

Elżbieta Jałowska, Agnieszka Żyszczyńska-Klimczak,
Agnieszka Łagan-Pyrak & e-bookowo

Projekt okładki: e-bookowo

Grafika na okładce: shutterstock

ISBN e-book 978-83-7859-774-2

ISBN druk 978-83-7859-775-9

Wydawca: Wydawnictwo internetowe e-bookowo

www.e-bookowo.pl

Kontakt: wydawnictwo@e-bookowo.pl

Wszelkie prawa zastrzeżone.

Kopiowanie, rozpowszechnianie części lub całości
bez zgody wydawcy zabronione

Wydanie I 2017

SPIS TREŚCI

ELŻBIETA JAŁOWSKA

Programy ekologiczne – elementem międzynarodowej polityki społecznej UNESCO 7

AGNIESZKA ŻYSZCZYŃSKA-KLIMCZAK

Rewolta studencka 1968 roku na zachodnioniemieckich uniwersytetach i jej wpływ na kryzys szkolnictwa wyższego w RFN w latach sześćdziesiątych 31

AGNIESZKA ŁAGAN-PYRAK

Bezrobocie w Polsce a integracja z Unią Europejską – bilans korzyści czy strat? 53

GNIEWOMIR PIĘNKOWSKI

Recenzja 91

DR GNIEWOMIR PIEŃKOWSKI

RECENZJA

Monografia trójki naukowców: Elżbiety Jałowskiej, Agnieszki Żyszczyńskiej-Klimczak i Agnieszki Łagan-Pyrak to opracowanie naukowe cechujące się dojrzałością, zarówno metodologiczną jak i merytoryczną. Wielowymiarowo odnosi się do współczesnych i ważnych problemów stosunków międzynarodowych. Autorzy w trzech, komplementarnych, wzajemnie uzupełniających się rozdziałach poruszają następującą problematykę z zakresu polityki społecznej: bezrobocia w Polsce w kontekście integracji z Unią Europejską (A.Łagan – Pyrak), kryzysu szkolnictwa wyższego w RFN w latach sześćdziesiątych XX wieku w kontekście rewolty studenckiej 1968 roku (A.Żyszczyńska – Klimczak), programów ekologicznych w kontekście polityki społecznej UNESCO (E. Jałowska).

Poruszone w monografii problemy mogłyby się wydawać dostatecznie poznane i opisane w dostępnych źródłach. Należy jednak zauważyć, że wiele do tej pory opublikowanych prac z zakresu polityki społecznej miało wyłącznie charakter przyczynkowski, albo nosiło tylko i wyłącznie znamiona specjalistycznych ekspertyz. Dzięki wytrwałości, pasji badawczej oraz zdolnościom intelektualnym Auterek, recenzowana monografia

wypełnia lukę oraz w nowatorski sposób przedstawia najważniejsze zagadnienia polityki społecznej.

Po drugiej wojnie światowej przedstawiciele świata nauki, polityki i biznesu mówili jednym głosem: „Jeśli ponownie nie chcemy dopuścić do sytuacji, która niedawno miała miejsce, musimy zmienić świat! Zorganizować go tak, aby każdy człowiek miał prawo do życia w przyjaznym świecie, w którym ludzie będą mogli żyć w pełnej harmonii nie tylko ze sobą, ale także z naturą!!!” Niestety okazało się, że skończyło się tylko na chęciach i wielkich słowach. Podjęte działania tylko w niewielkim stopniu zmieniły świat a straszne realia wojen światowych stały się tylko zapiskami na kartach historii dla kolejnych pokoleń.

Kryzysy nie zostały wyeliminowane, zmieniły tylko swoją formę. O ile w biednych państwach Trzeciego Świata przez lata nadal często oznaczały to samo co w I połowie XX wieku – wojny i ciągłe problemy gospodarcze, o tyle w Europie i Ameryce Północnej zmieniły swój charakter – wraz z rosnącym bogactwem, postępem technologicznym i wykształceniem tych społeczeństw, nabrały innego wymiaru - zostały zastąpione permanentnymi konfliktami społecznymi, wynikającymi z nierównomiernego podziału zasobów. Biedniejsze grupy, stawały się ofiarami rozwoju państw - miały ograniczony dostęp do m.in.: ochrony zdrowia, wykształcania, kultury i zasobów mieszkaniowych. Zepchnięte na margines, miały niewielkie szanse na godne życie. W pewnym momencie sytuacja zmieniła się, negatywne skutki rozwoju zaczęły odczuwać także bogatsze grupy. Rosnące zanieczyszczenie środowiska, problem bezrobocia dotyczący nawet wykształconych ludzi, brak dostępu do edukacji na poziomie adekwatnym do tempa zmian zachodzących na świecie i możli-

wości wspólnego wpływania na rozwiązywanie tych problemów doprowadziły do sytuacji, w której musiały zostać wypracowane mechanizmy, które miały zabezpieczyć interesy mieszkańców tych państw.

Zanim to jednak nastąpiło, problemy państw wysokorozwiniętych, w jeszcze większej skali zaczęły odczuwać państwa słabo rozwinięte, które nie poradziły sobie ze skutkami nawracających konfliktów zbrojnych i niskiego poziomu rozwoju gospodarczego. Musiały zmierzyć się z coraz to większą liczbą zagrożeń o charakterze społecznym – przeludnieniem, analfabetyzm, brakiem możliwości kształcenia wysoko wyspecjalizowanych kadr, bezrobociem i niskimi pensjami, degradacją środowiska oraz dorobku kulturalnego poprzednich pokoleń.

W ten sposób kryzysy społeczne stały się kryzysami globalnymi, uniemożliwiającymi ludzkości rozwój. Bezrobocie, zanieczyszczenie środowiska, czy też niezadowolenie społeczne wynikające z braku perspektyw i możliwości samodoskonalenia oraz realnego współdecydowania o swoich losach stały się problemami tak samo groźnymi jak wojny. O ile kryzysy militarne to zagrożenia, które najczęściej przychodzą z zewnątrz, o tyle kryzysy społeczne to zagrożenia wewnętrzne, które tylko czekają aby wybuchnąć i z niesamowitą wręcz siłą zdestabilizować sytuację polityczną i gospodarczą większości państw na świecie. To one m.in. doprowadziły do powstania zjawiska terroryzmu.

Dlatego dobrze przygotowywana i implementowana polityka społeczna staje się tak ważna dla rządów wielu państw na świecie, które przywiązują dużą uwagę do tworzenia specjalnych państwowych jednostek odpowiedzialnych za jej wdrażanie. Oprócz tego naukowcy z najważniejszych ośrodków naukowych

podejmują trud badania coraz to bardziej skomplikowanych i wielowymiarowych procesów społecznych, umożliwiając wypracowanie nowych, efektywnych metod i technik rozwiązania najważniejszych problemów świata.

Autorki monografii są tego przykładem - będąc pionierami w prowadzeniu badań nad polityką społeczną potrafiły przedstawić powyższe problemy zwięźle i klarownie. Dzięki świetnemu doborowi zakresu tematycznego ukazały ciąg przyczynowo – skutkowy obrazujący nawet nieobebranemu z powyższą tematyką Czytelnikowi najważniejsze problemy polityki społecznej. Dodatkowe umiejscowienie ich w odpowiednim kontekście politycznym, historycznym oraz społeczno – gospodarczym nie tylko ukazuje kunszt badawczy Auterek monografii, ale także pozwala na całościowe, obiektywne spojrzenie na wyzwania stojące przed naszą cywilizacją.

Elżbieta Jałowska w rozdziale: „Programy ekologiczne – elementem międzynarodowej polityki społecznej UNESCO” podejmuje bardzo interesujący, złożony i aktualny problem badawczy. Autorka analizuje w aspekcie merytorycznym i teoretycznym programy ekologiczne w kontekście polityki społecznej UNESCO. Autorka w sposób uzasadniony i przekonujący wykazuje potrzebę zbadania podjętej problematyki i przedstawienia jej wyników. Dzięki odpowiedniemu doborowi i zastosowaniu metod i technik badawczych Autorka nie tylko realizuje postawione w rozdziale cele badawcze, ale także swoje wyniki badań i końcowe konkluzje umiejętnie osadza w ramach dyscypliny nauk o polityce. Jak wysokiej klasy, wytrawny badacz nie unika jednak odwołań do dorobku innych nauk. Autorka umiejętnie łączy wiedzę z zakresu prawa i administracji, ekonomii

oraz ekologii. Dołączając egzemplifikacje, ilustrujące poszczególne etapy procesu badawczego Autorka ułatwia Czytelnikowi zrozumienie problemu oraz daje kolejny dowód doskonałego opanowania przedstawionej w rozdziale problematyki. Praca Elżbiety Jałowskiej posiada duże walory poznawcze. Autorka nie tylko wzorowo zrealizowała postawione w rozdziale cele, ale także ukazała ponadprzeciętny zasób wiedzy merytorycznej i teoretycznej, który dodatkowo z dużą erudycją potrafiła przekazać w sposób zrozumiały nawet dla osób, które ze wspomnianą problematyką nie miały wcześniej do czynienia.

Agnieszka Żyszczynska-Klimczak w rozdziale pt.: „Rewolta studencka 1968 roku na zachodnioniemieckich uniwersytetach i jej wpływ na kryzys szkolnictwa wyższego w RFN w latach sześćdziesiątych.” podejmuje ważny, interdyscyplinarny, nieeksplorowany dotychczas temat kryzysu szkolnictwa wyższego w RFN w latach sześćdziesiątych XX wieku w kontekście rewolty studenckiej 1968 roku. Rozdział ten charakteryzuje się wnikliwym i profesjonalnym podejściem do procesu badawczego. Literatura przedmiotu została właściwie dobrana pod kątem problematyki omawianej w rozdziale – jest bogata, różnorodna i obejmuje liczne trudno dostępne pozycje. Autorka, analizując skomplikowany i wielopłaszczyznowy charakter problemu właściwie dobiera metody badawcze oraz stara się bardzo rzetelnie dokumentować formułowane poglądy, oceny, sądy i wnioski – umiejętnie ocenia stanowiska i poglądy innych autorów i formułuje własne stanowisko w kwestiach merytorycznych. Forma rozdziału, styl oraz zaprezentowany warsztat naukowy świadczą o dużej dojrzałości Autorki do prowadzenia pracy naukowej. Bardzo wysoki poziom merytoryczny rozdziału

dodatkowo podnosi także umiejętność holistycznego spojrzenia Autorki na omawianą problematykę.

Agnieszka Łagan-Pyrak, w rozdziale pt.: „Bezrobocie w Polsce a integracja z Unią Europejską – bilans korzyści czy strat?” Autorka ukazuje Czytelnikowi problematykę bezrobocia w kontekście członkostwa Polski w Unii Europejskiej. Tematyka ta jest w mniejszym lub większym stopniu eksplorowana na gruncie wielu dyscyplin naukowych (m.in. politologii, socjologii, ekonomii). Mimo licznych źródeł, podejmujących podobną problematykę rozdział ten ma oryginalny charakter. Autorka, umiejętnie korzystając z dorobku innych dyscyplin efektywnie umieszcza nowatorskie cele badawcze w kontekście politologicznym. Struktura rozdziału jest logiczna i prowadzi do realizacji postawionych przez Autorkę celów. Cały rozdział cechuje się precyzją prowadzonych wywodów. Umiejętnie przeprowadzona analiza ukazuje dużą spójność metodologiczną rozdziału. Autorka wykazuje się dużą erudycją i umiejętnością prowadzenia analizy wielowątkowej. W związku z szerokim wachlarzem podjętych w rozdziale zagadnień oraz umiejętnym i kompetentnym posługiwaniem się metodami badawczymi oraz wykorzystaniem bogatego, interdyscyplinarnego i wartościowego zestawu literatury przedmiotu, rozdział autorstwa Agnieszki Łagan - Pyrak zasługuje na bardzo wysoką ocenę. Warty zauważenie wydaje się także zauważenie zmysłu analitycznego oraz intelektualnej wszechstronności Autorki, dzięki którym tak trudna, wielowymiarowa problematyka, często wymykająca się uogólnieniom oraz nie poddająca się łatwym syntezom mogła zostać ukazana w sposób niespotykany w podobnych opracowaniach.

Reasumując, należy stwierdzić, że recenzowana monografia

to publikacja nowatorska, wytyczająca często nowe kierunki badań wydawałoby się wyeksplorowanych już problemów oraz doskonale wypełniająca luki problemów nieporuszanych w krajowym i zagranicznym piśmiennictwie naukowym. O jej potencjale naukowym świadczy także bardzo wysoki poziom merytoryczny i metodologiczny wszystkich rozdziałów, wykorzystanie dużej liczby wartościowych, trudno dostępnych publikacji (także w językach obcych), dojrzałość społeczna Autorek do pisania o tak trudnych problemach, a także umiejętność całościowego, interdyscyplinarnego łączenia dostępnej wiedzy i przedstawiania jej w interesujący sposób. Monografia ta powinna się stać nie tylko przyczynkiem dla dalszych badań, ale także wartościowym i ważnym źródłem wiedzy dla studentów: stosunków międzynarodowych, politologii oraz polityki społecznej oraz dla wszystkich zainteresowanych problemami polityki społecznej.

Łódź, 08.11.2016.